

Nr 538.

Av herr Hjalmarson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, angående omorganisationen av gymnasier vid de högre allmänna läroverken m. m.

I läroplanen för treårigt gymnasium äro f. n. $2 + 2 + 1 = 5$ veckotimmar anslagna till ämnet kristendomskunskap, d. v. s. två veckotimmar i vardera första och andra ringen och en veckotimme i tredje ringen. Enligt en av skolöverstyrelsen upprättad preliminär organisationsplan skulle endast $1 + 0 + 2 = 3$ veckotimmar upptagas för realgymnasiet. Med hänsyn till i remissyttrandet över denna preliminära plan uttalade önskemål har överstyrelsen sedermera föreslagit, att en veckotimme kristendomskunskap skall inläggas även i näst högsta ringen på reallinjen, varigenom det totala antalet skulle bli $1 + 1 + 2 = 4$ veckotimmar, och en beskuren kurs i kyrkohistoria skulle kunna meddelas. En reservant inom överstyrelsen har ansett att kristendomsämnets ställning på reallinjen bör ytterligare förstärkas, så att det når jämställdhet med dess ställning på latinlinjen och allmänna linjen där det enligt planen alltjämt skall upptaga 5 veckotimmar.

Departementschefen förklarar sig icke ha anledning att i sitt yttrande ingå på tim- och kursplanernas utformning, och han hänvisar därvid till att dessa genomgående äro av den art, att det torde ankomma på Kungl. Maj:t att därom besluta. Man kan icke av departementschefens uttalande få någon föreställning om hur han ställer sig till denna i och för sig och för opinionen synnerligen viktiga fråga. Det är därför desto mera angeläget att riksdagen gör ett uttalande.

Skälen för en ytterligare förstärkning av kristendomsundervisningen på reallinjen torde bäst sammanfattas genom återgivande av vad Svenska ekumeniska nämnden anfört i skrivelse till chefen för skolöverstyrelsen och vad reservanten inom överstyrelsen framhållit.

Ekumeniska nämnden anför bl. a. att inskränkningen av kristendomsundervisningen står i bestämd motsats till den grundsyn som hävdats av 1946 års skolkommision och som sedermera accepterats av Kungl. Maj:t och riksdagen. Kristendomsämnet är, som skolkommisionen i sitt betänkande gjorde gällande, mer än de flesta andra ämnen ägnat att vara instrument för den personlighetsdanning, som är skolans väsentligaste uppgift. Om kristendomsundervisningen verkligen skall kunna tjäna detta syfte, kräves det oundvikligen, att den redan nu knappt tillmätta tiden för kristendomskunskap icke ytterligare beskäres. Undervisningen i kyrkohistoria är ett viktigt moment både i skolans uppfostrande och i dess allmänbildande verksamhet: den ställer eleverna inför de stora gestalterna i kyrkans historia, och den

ger dem kännedom om de andliga strömningar, som i stor utsträckning bestämt vårt släktes utveckling. Eleverna på reallinjen har behov av en kristen-humanistisk allmänorientering, fullt jämbördig med den som meddelas på gymnasiets övriga linjer. Kristendomsämnet är av den art att det bör ha samma utrymme på gymnasiets samtliga linjer.

Reservanten i skolöverstyrelsen framhåller att det visserligen bara gäller en gymnasielinje och en timme men att man måste erinra sig att reallinjen för närvarande hyser majoriteten av lärjungarna. Även om en del väntas i stället gå till allmänna linjen, om en sådan inrättas, är det troligt, att reallinjen förblir den största och den nya linjen främst kommer att konkurrera med latinlinjen. Erfarenheten från hittills nyinrättade gymnasier pekar tydligt åt, att där bara en linje kan inrättas, detta kommer att bli en reallinje. För ett ämne, som redan har så få timmar som högst 2 i någon ring och i en ring bara 1 timme, är varje förlust mer kännbar än för flertinmarsämnena. Skrivämnena gör dessutom en vinst genom den skrivningstid, som är vart och ett av dem anslagen. Hänsyn måste också tagas till den relativa försvagning kristendomsämnet led genom att det år 1928 ensamt bland alla läroämnen gjordes till icke examensämne. Plugg på examensämnena måste ske även på tid utanför lektionerna, men resonemang och diskussioner, som ofta kommer i fråga i humanistiska orienteringsämnena och särskilt i kristendom, måste nödvändigtvis lita till lektionstiderna.

Kristendomsämnet intar en särställning i vår skola. I motsats till departementschefen kan vi icke hänföra frågan om dess ställning i läroplanerna till »tim- och kursplanernas många detaljfrågor».

På grund av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 145 måtte uttala att kristendomsämnets ställning i gymnasiets tim- och kursplaner icke bör försvagas.

Stockholm den 9 april 1953.

Jarl Hjalmarson.

Erik Hagberg

E. Birke.

i Malmö.

Elis Håstad.

Folke Kylling.

T. G. v. Seth.

Martin Skoglund.

Ernst V. Staxäng.